

Bruxelles, den 18.5.2016
COM(2016) 333 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Cyperns nationale reformprogram for 2016

og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2016

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Cyperns nationale reformprogram for 2016

og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2016

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer², særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen³,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet⁴,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) I overensstemmelse med artikel 1, stk. 2, i Rådets gennemførelsesafgørelse 2013/463/EU⁵ var Cypern underlagt et makroøkonomisk tilpasningsprogram indtil den 31. marts 2016. Cypern har i henhold til artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 472/2013⁶ været fritaget fra overvågningen og

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2016) 333 final.

⁴ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 og P8_TA(2016)0060.

⁵ Rådets gennemførelsesafgørelse 2013/463/EU af 13. september 2013 om godkendelse af Cyperns makroøkonomiske tilpasningsprogram og om ophævelse af afgørelse 2013/236/EU (EUT L 250 af 20.9.2013, s. 40).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 472/2013 af 21. maj 2013 om skærpelse af den økonomiske og budgetmæssige overvågning af medlemsstater i euroområdet, der har eller er truet af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet (EUT L 140 af 27.5.2013, s. 1).

vurderingen som led i det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker i hele programmets løbetid. Efter at have afsluttet programmet er Cypern igen fuldt integreret i det europæiske semester.

- (2) Den 26. november 2015 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse⁷, som markerede starten på det europæiske semester 2016 om samordning af de økonomiske politikker. Den 17.-18. marts 2016 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 26. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen⁸, hvori den fastslog, at situationen i Cypern i relation til proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer ville blive vurderet efter afslutningen af det makroøkonomiske tilpasningsprogram. Samme dag vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet⁹. Den 18.-19. februar 2016 tilsluttede Det Europæiske Råd sig denne henstilling, og den 8. marts 2016 blev den vedtaget af Rådet. Da Cypern har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Cypern sikre en fuldstændig og rettidig implementering af denne henstilling.
- (3) Den 7. april 2016 blev landerapporten for Cypern 2016¹⁰ offentliggjort. Den indeholdt en analyse af Cyperns økonomiske og sociale situation og udfordringer efter afslutningen af det makroøkonomiske tilpasningsprogram den 31. marts 2016 samt af Cyperns fremskridt med hensyn til opfyldelsen af landets nationale Europa 2020-mål. Rapporten indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. Den 7. april 2016 fremlagde Kommissionen resultaterne af den dybdegående undersøgelse¹¹. Kommissionen konkluderer af sin analyse, at Cypern er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Det er navnlig afgørende, at landet får rettet op på de mange store ubalancer i form af store private, offentlige og udenlandske gældsbyrder og får bugt med den store andel af misligholdte lån.
- (4) Den 28. april 2016 fremlagde Cypern sit nationale reformprogram for 2016 og den 13. maj 2016, dvs. efter fristen, sit stabilitetsprogram. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i forordning (EU) nr. 1303/2013 kan Kommissionen for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende denne bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter de europæiske struktur- og investeringsfondes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring¹².

⁷ COM(2015) 690 final.

⁸ COM(2015) 691 final.

⁹ COM(2015) 692 final.

¹⁰ SWD(2016) 120 final.

¹¹ COM(2016) 95 final.

¹² COM(2014) 494 final.

- (6) [Efter at proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud er blevet ophævet, er Cypern omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og underlagt overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet.] På basis af Kommissionens forårsprognose 2016 ventes den mellemfristede budgetmålsætning at blive opfyldt i 2016. Baseret på en uændret politik er der dog risiko for en vis afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. Der ventes en kraftigere forværring af Cyperns strukturelle saldo, end hvad der er tilladt under overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. På grundlag af vurderingen af stabilitetsprogrammet og under hensyntagen til Kommissionens forårsprognose 2016 er Rådet af den opfattelse, at der er risiko for, at Cypern ikke vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Derfor bliver der behov for yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2017.
- (7) Cypern har gennemført vigtige finanspolitiske strukturreformer som led i sit makroøkonomiske tilpasningsprogram. Der mangler stadig at blive vedtaget nogle afledte retsakter vedrørende procedurerne for opstilling af budgettet, betingelserne for budgetændringer i løbet af året samt opgaverne for de personer, der er ansvarlige for at foretage udgiftskontrol. Den offentlige sektor er stadig karakteriseret ved en vis ineffektivitet. Navnlig er lønomkostningerne i den offentlige forvaltning blandt de højeste i euroområdet (i procent af BNP), mens effektivitetsindikatorerne fortsat er gennemsnitlige og skyldes manglende incitamenter til at øge mobiliteten og præstationsniveauet. Den offentlige forsyning (telekommunikation, energi) er præget af høje priser og er stadig forholdsvis afskærmet fra konkurrence. Cypern har som led i programmet givet tilsagn om at vedtage en bindende mekanisme til at begrænse lønstigninger blandt offentligt ansatte med henblik på at sikre de offentlige finansers bæredygtighed på lang sigt. Lovforslaget er blevet udarbejdet og fremlagt for det cypriotiske parlament, men afventer stadig vedtagelse. Som led i programmet er der desuden stillet forslag om en horisontal reform af den offentlige forvaltning, en reformplan for de lokale myndigheder samt en ny lov om forvaltningen af statsejede enheder, som alle skal øge effektiviteten i den offentlige sektor, men de er endnu ikke blevet vedtaget.
- (8) Gælden i Cyperns private sektor er stadig uforholdsmæssigt stor. Ændringerne af reglerne for tvangsfuldbyrdelse og insolvens er et vigtigt skridt i retning af at sikre lige rettigheder for låntagere og kreditorer, men det er stadig muligt at forbedre reglernes effektivitet og anvendelse. Lakuner i lovgivningen gør det vanskeligt at bringe gælden i en holdbar nedadgående retning og at reducere antallet af misligholdte lån. Det påvirker også mulighederne for at give iværksættere en ny chance. Der er også stadig en række mangler hvad angår anvendelsen af gældssaneringsløsninger i den private sektor. Det er desuden vigtigt at få vedtaget alle de nødvendige retsakter og retsregler, hvis insolvenslovgivningen skal gennemføres effektivt. For at insolvenstjenesten kan blive fuldt funktionsdygtig, skal den råde over tilstrækkeligt personale, have en velfungerende it-infrastruktur og have tilknyttet et passende antal veluddannede og autoriserede insolvensbehandlere. Derudover er det særlig vigtigt at sørge for pålidelige og hurtige systemer til udstedelse og overdragelse af skøder for at undgå efterslæb og beskytte køberne, fastslå ejendomsretten korrekt og genopbygge tilliden på boligmarkedet.
- (9) Cypern står også over for store udfordringer med hensyn til retssystemets funktionsmåde. Ineffektive sagsgange og begrænset kapacitet skaber betydelige forsinkelser i sagsbehandlingen, som påvirker tvangsfuldbyrdes- og insolvensreglernes rette funktion og rammevilkårene for erhvervslivet generelt. Da

der ikke er foretaget en reform af retsplejeloven, er behandlingen og fuldbyrdelsen af retsafgørelser fortsat meget langvarig, og det går langsomt med at nedbringe sagsefterslæbet.

- (10) Der er som led i programmet gjort betydelige fremskridt med hensyn til at omstrukturere og genoprette tilliden i Cyperns finansielle system. Cypern mangler dog stadig at genetablere en normal långivning til økonomien og nedbringe antallet af misligholdte lån, som udgør ca. 55 % af alle lån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber. Den høje gæld i virksomhederne forringer deres konkurrenceevne og hæmmer deres muligheder for at investere og vokse. Bankernes bestræbelser på at gældssanere levedygtige låntagere har endnu ikke givet konkrete resultater, og de foretager fortsat kun beskedne hensættelser til deres misligholdte eksponeringer. Svagheder relateret til håndhævelsen af kontrakter og en ringe tilbagebetalingsdisciplin gør det vanskeligt at sætte ind over for strategiske misligholdelser og forhindre ophobningen af nødlidende engagementer. Bankerne har desuden kun begrænset adgang til oplysninger om låntagernes indkomst og formue, selv om der er oprettet et kreditregister.
- (11) Cypern er kommet langt med at få løftet økonomien ud af recession, men investeringsniveauet er stadig lavt, og vækstpotentialet i økonomien er svagt. Cypern har som led i programmet vedtaget en handlingsplan for vækst, som skal forbedre konkurrenceevnen, øge incitamenterne til at innovere og fremme investeringer ved at skabe mere åbne og velfungerende rammer for erhvervslivet og lempe licens- og tilladelsesprocedurerne. Lanceringen af privatiseringsplanen og styrkelsen af de nationale tilsynsmyndigheder skal tiltrække produktivitetsforøgende udenlandske investeringer. Nystartede virksomheder og SMV'er har på nuværende tidspunkt kun begrænset adgang til finansiering, idet bankerne opererer med stramme lånevilkår, og der mangler alternative finansieringskilder. Adgangen til finansiering hæmmes også af den manglende koordinering i forbindelse med forvaltningen af EU-instrumenter såsom de europæiske struktur- og investeringsfonde, den europæiske fond for strategiske investeringer og EU's konkurrenceprogrammer.
- (12) Situationen på arbejdsmarkedet blev bedre i 2015, men arbejdsløsheden er stadig høj. Særligt vækker ungdomsarbejdsløsheden og langtidsledigheden bekymring. Der er truffet nogle foranstaltninger inden for den aktive beskæftigelsespolitik og den offentlige arbejdsformidling. Sidstnævnte kan dog ikke leve op til efterspørgslen og levere jobsøgningshjælp og rådgivning af høj kvalitet, og den har svært ved at nå ud til de ikkeregistrerede arbejdsløse. Planerne om at styrke den offentlige arbejdsformidlings administrative kapacitet ved bl.a. at specialuddanne og øge antallet af rådgivere, så de kan imødekomme kundernes behov direkte, er blevet forsinkede. Beskæftigelsespolitikens effektivitet begrænses af en manglende opfølgning på kvaliteten af igangværende programmer.
- (13) De unges deltagelse i erhvervsrettet uddannelse er fortsat lav, og systemet er karakteriseret ved en manglende inddragelse af arbejdsgiverne i uddannelsen af de studerende. Man er dog i færd med at gennemføre nye tiltag i overensstemmelse med strategien for erhvervsrettet uddannelse.
- (14) Cypern har ikke en universel sundhedsdækning, og sundhedssystemet formår ikke at levere passende og effektiv adgang til sundhedsydelser. Den lave offentlige finansiering af sundhedsydelser medfører, at statistikkerne for behov, der ikke opfyldes – på grund af såvel omkostningerne som egenbetaling – er betydelig højere end blandt andre EU-lande. Der er plads til at forbedre ressourceanvendelsen. Nogle

relevante foranstaltninger, som endnu ikke er vedtaget, er at øge de offentlige hospitalers autonomi og indføre et nationalt sundhedssystem med henblik på at forbedre det cypriotiske sundhedssystem og gøre det mere omkostningseffektivt.

- (15) Som led i det europæiske semester har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Cyperns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2016. Den har også vurderet Cyperns stabilitetsprogram og nationale reformprogram. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Cypern, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i EU ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger. Henstillingerne som led i det europæiske semester afspejles i henstilling 1 til 5 nedenfor.
- (16) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet, og dets holdning¹³ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (17) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram og stabilitetsprogrammet. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 5 nedenfor,

HENSTILLER, at Cypern i 2016 og 2017 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Efter korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud, overholde den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 og 2017. Inden udgangen af 2016 vedtage en bindende mekanisme til at begrænse lønudviklingen blandt offentligt ansatte. Inden udgangen af 2016 vedtage en horisontal reform af den offentlige forvaltning og loven om forvaltning af statsejede enheder samt gennemføre reformen af de lokale myndigheder. Inden udgangen af 2016 vedtage den afledte ret med henblik på at fuldende den nye budgetramme.
2. Inden juni 2017 fjerne hindringerne for den fulde gennemførelse af reglerne for insolvens og tvangsfuldbyrdelse og sikre, at insolvenstjenesten råder over tilstrækkelige ressourcer. Sikre pålidelige og hurtige systemer til udstedelse af skøder og overdragelse af fast ejendom. Øge effektiviteten og kapaciteten i retssystemet. Reformere retsplejeloven.
3. Inden udgangen af 2016 træffe foranstaltninger til at sikre en nedbringelse af antallet af misligholdte lån og en korrekt værdiansættelse af sikkerhedsstillelse med henblik på hensættelser. Sørge for, at kreditorerne råder over flere oplysninger, så kreditregistret bliver fuldt operationelt.
4. Fjerne barriererne for investering, navnlig ved at gennemføre handlingsplanen for vækst, fortsætte privatiseringsplanen og styrke de nationale tilsynsmyndigheder. Træffe foranstaltninger til at øge de små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering.
5. Forbedre kapaciteten i den offentlige arbejdsformidling og den service, der ydes til de langtidsledige; arbejde på at nå bedre ud til de ikkeregistrerede arbejdsløse. Vedtage lovgivning om en hospitalsreform og komme videre med den planlagte gennemførelse af en universal sundhedspleje.

¹³

I henhold til artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne
Formand